

Ks. Krzysztof Kamiński

Nr albumu 122371

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

pt. *Bractwa i stowarzyszenia społeczno-religijne na terenie diecezji tarnowskiej w epoce zaborów.*

Rozprawa podejmuje temat istnienia i funkcjonowania bractw i stowarzyszeń społeczno-religijnych na terenie diecezji tarnowskiej w latach 1783-1918.

W pierwszym rozdziale przedstawiono zarys rozwoju bractw w kościele powszechnym i na ziemiach polskich. Powołanie do życia diecezji tarnowskiej (1783) zbiegło się z kasatą bractw kościelnych przez cesarza Józefa II (1780-1790). Przedstawiono ślady nielegalnej działalności bractw oraz usiłowania biskupów tarnowskich o ich przywrócenie jako ważnego środka duszpasterskiego. Ostatni akcent pierwszego rozdziału stanowi opis Towarzystwa Wstrzemięźliwości (1844).

Drugi rozdział rozpoczyna analiza statusu prawnego bractw i stowarzyszeń kościelnych w zmienionej rzeczywistości prawnej Kościoła w zaborze austriackim (1855). Następnie ukazano dalsze losy Towarzystwa Wstrzemięźliwości oraz reaktywację dawnych bractw i stowarzyszeń religijnych.

Trzecia część pracy poświęcona została stowarzyszeniom kapłańskim. Miały one cele dewocyjne, formacyjne oraz duszpasterskie, a ich istnienie jest świadectwem przemian mentalności duchowieństwa na przełomie XIX i XX w. Omówiono też stowarzyszenia, które świadczyły pomoc kapłanom na poziomie zdrowotnym.

Najobszerniejszy czwarty rozdział opisuje nowe formy życia brackiego oraz stowarzyszenia społeczno-charytatywne, które pojawiły się w duszpasterstwie diecezji tarnowskiej w drugiej połowie XIX wieku. Wraz z nimi ukazana została rola duchowieństwa w życiu wspólnot parafialnych, wsi, miasteczek i miast.

Przeprowadzone badania historyczne wykazały, że na terenie diecezji tarnowskiej liczba bractw i stowarzyszeń wzrosła z ok. 20 w roku 1855 r. do ponad 900 w roku 1918 r.

11.07.2023
Lublin

Ks. Krzysztof Kamiński